

Myndigheten för kulturanalys

Yrkesverksamma konstnärer i SCB:s register

En metodstudie utifrån yrkes- och
näringskoder

2022-06-08

Innehåll

Förord	4
Sammanfattning	5
Syfte	5
Genomförande	5
Resultat	5
Inledning	7
Problemformulering	7
Syfte och frågeställningar	7
Bakgrund – konstnärer och kulturskapare.....	8
Att skapa en population utifrån yrkes- och branschkode	10
Eurostats definition av yrkeskoder	10
Att definiera gruppen yrkesverksamma konstnärer	10
Genomförande	13
Yrkesområden	13
Antal yrkesverksamma konstnärer	14
Antal per yrkesområde	14
Kön	15
Ålder	16
Anställning och näringsverksamhet.....	17
Kommuntyp	19
Inkomster.....	20
Analys och bedömning	24
Metodens relevans	24
Myndighetssamarbetet	24
Fortsatt utveckling	25
Referenser	26
Tabellbilaga	28
Definitioner	45
Standard för svensk näringsgrensindelning (SNI).....	45
Standard för svensk yrkesklassificering (SSYK)	45
Kulturella och kreativa näringar, KKN	45
Kulturella och kreativa yrken	46
Registervariabler	46

Förord

Den här metodstudien är resultatet av ett samarbetsprojekt mellan Konstnärsnämnden och Myndigheten för kulturanalys (Kulturanalys).

Bakgrunden till samarbetet är att båda våra myndigheter har intresse av att belysa olika aspekter av konstnärers villkor. Konstnärsnämnden har i sin instruktion ett uttalat uppdrag att analysera och sprida kunskap om konstnärernas ekonomiska och sociala villkor. Kulturanalys har i uppdrag att analysera utvecklingen inom kulturområdet och en del i detta är att löpande kartlägga och analysera villkoren för konstnärer och kulturskapare.

Studien syftar till att undersöka förutsättningarna för att identifiera yrkesverksamma konstnärer med hjälp av de yrkes- och bransch-koder som finns i SCB:s register, samt att med registerdata löpande ta fram uppgifter om konstnärers inkomster. Konstnärsnämndens och Kulturanalys olika utgångspunkter och kompetenser har varit en styrka i det gemensamma arbetet med att definiera och avgränsa konstnärspopulationen, men också i att uttolka studiens resultat.

Vår samverkan kring metodstudien har varit värdefull genom att den lett till en fördjupad dialog och kunskapsutbyte mellan myndigheterna om statistikutveckling i relation till konstnärers förutsättningar och villkor. Vi ser fram emot ett fortsatt samarbete i dessa frågor.

Anna Söderbäck

Mats Granér

Direktör, Konstnärsnämnden

Direktör, Myndigheten för kulturanalys

Sammanfattning

Denna metodstudie är ett samarbete mellan myndigheterna Konstnärsnämnden och Myndigheten för kulturanalys. Konstnärsnämnden har bland annat i uppdrag att analysera och sprida kunskap om konstnärers ekonomiska och sociala villkor. Kulturanalys ansvarar i sin tur för den offentliga statistiken på kulturområdet samt har ett brett uppdrag att analysera och redovisa effekter av förslag och genomförda åtgärder inom kulturområdet.

Syfte

För att kunna följa villkoren för de yrkesverksamma konstnärerna har Konstnärsnämnden arbetat med registerstudier utifrån en population baserad på ansöknings- och medlemsregister¹. Det är en metod som ger oss god kännedom om samt kontroll över populationens sammansättning. Nackdelen är att det är ett tidskrävande arbete som endast kan genomföras med längre intervall. För att kunna följa konstnärgruppen med tätare intervall behövs andra metoder.

Huvudfrågan för föreliggande undersökning är om det går att följa inkomstutvecklingen för gruppen yrkesverksamma konstnärer genom befintliga yrkes- och näringskoder i SCB:s register. Syftet med undersökningen är att bedöma relevansen av fortsatta undersökningar baserade på registerstudier.

Genomförande

Undersökningen genomfördes i tre faser. I den första fasen skapade vi en population utifrån befintliga yrkes- och näringskoder. Populationen avgränsades så att den i möjligaste mån motsvarar gruppen yrkesverksamma konstnärer. I den andra fasen testades populationen i en rad registerkörningar och resultaten jämfördes med resultaten i Konstnärsnämndens tidigare undersökningar. I den sista fasen utvärderades metoden.

Resultat

Den population som skapats är bredare än den population som Konstnärsnämnden tidigare arbetat med. Metodstudiens population, vilken skapats genom befintliga yrkeskoder, omfattar yrkesutövning som inte nödvändigtvis är konstnärlig. Den här populationen utgör på så sätt ett komplement till Konstnärsnämndens tidigare undersökningar. Metodstudien ger även Kulturanalys djupare kunskap om populationens sammansättning i relation till de bredare registerstudier som myndigheten kontinuerligt arbetar med.

¹ Ansökningar till Konstnärsnämndens och Sveriges författarfonds stipendier kompletterad med vissa medlemsregister från konstnärers yrkesorganisationer.

Kulturanalys och Konstnärsnämndens samverkan kring metodstudien har lett till att vi utvecklat en dialog om statistikutveckling i relation till centrala begrepp för våra respektive uppdrag samt om de förutsättningar som specifikt rör konstnärers villkor. Det innebär att båda myndigheterna kunnat utveckla arbetssätt och, inte minst, kvalitén i de data som analyserna baseras på.

Inledning

Går det att genom befintliga yrkes- och näringskoder följa inkomstutvecklingen för gruppen yrkesverksamma konstnärer i SCB:s register?

Det är huvudfrågan för denna metodstudie som genomförts i samarbete mellan Myndigheten för kulturanalys (Kulturanalys) och Konstnärsnämnden. De yrkesverksamma konstnärerna är en delpopulation av den bredare gruppen kulturskapare. Därför är denna metodstudie relevant i relation till båda myndigheternas uppdrag.

Kulturanalys ansvarar för den offentliga statistiken på kulturområdet samt har ett brett uppdrag att med utgångspunkt i de nationella kulturpolitiska målen, utvärdera, analysera och redovisa effekter av förslag och genomförda åtgärder inom kulturområdet. Myndigheten ska bistå regeringen med underlag och rekommendationer som kan ligga till grund för utveckling och omprövning av politiken.

Konstnärsnämnden är den myndighet som främst ansvarar för genomförandet av regeringens konstnärspolitik. Konstnärspolitikerna är en del av kulturpolitiken och styrs av de kulturpolitiska målen. Konstnärsnämnden är expertmyndighet i frågor som rör yrkesverksamma konstnärer och har i uppdrag att främja konstnärlig utveckling samt analysera och informera om konstnärers ekonomiska och sociala villkor.

Problemformulering

För att kunna följa hur villkoren utvecklas för yrkesverksamma konstnärer behövs olika former av data. Konstnärsnämnden har i sina tidigare undersökningar arbetat med registerstudier utifrån en population baserad på ansöknings- och medlemsregister (se t.ex. Konstnärsnämnden, 2016).² Populationen som avgränsas genom denna metod består i huvudsak av personer som betraktar sig som yrkesverksamma konstnärer. Metoden ger god kännedom om samt kontroll över populationens sammansättning. Nackdelen är att det är ett tidskrävande arbete som endast kan genomföras med längre intervall. För att kunna följa konstnärgruppen med kortare intervall behövs mer tidseffektiva metoder.

Syfte och frågeställningar

I föreliggande metodstudie undersöks i vilken utsträckning befintliga yrkes- och näringskoder kan användas för att följa inkomstutvecklingen för konstnärsgruppens i SCB:s register. Syftet med undersökningen är att bedöma relevans av fortsatta registerstudier.

² Ansökningar till Konstnärsnämndens och Sveriges författarfonds stipendier kompletterat med vissa medlemsregister från konstnärers yrkesorganisationer.

Bakgrund – konstnärer och kulturskapare

Yrkesverksamma *konstnärer* omfattas av två huvudsakliga grupperingar: upphovspersoner och utövare.³ Med *upphovsperson* avses konstnärer som skapat ett verk, till exempel författare och bildkonstnärer. Med *utövare* avses konstnärer som är konstnärligt delaktiga i gestaltningen av ett verk, till exempel skådespelare, dansare eller musiker. Konstnärer är ofta verksamma som både upphovsperson och utövare, till exempel som dansare och koreograf eller som musiker och komponist.

Konstnärsnämndens användning av begreppet konstnär omfattar yrkesverksamma inom samtliga *konstområden*:

- bild och form
- musik
- teater
- dans
- film
- cirkus
- ord

Historiskt har de utövande konstnärerna ofta haft anställningar knutna till musik- och scenkonstitutioner, vilket generellt inneburit högre förvärvsinkomster. Villkoren för de utövande konstnärerna förändrades dock i stora delar från 1990-talet och framåt. Antalet fasta anställningar på musik- och scenkonstitutionerna har därefter minskat allteftersom. Utövande konstnärer är i dag till stora delar frilansande, med andra ord uppdragstagare.

Frilansande konstnärer är i hög utsträckning kombinatörer med inkomster både från anställning och näringsverksamhet. Inkomsterna är i många fall oregelbundna. Andelen företagare är hög, enskild firma utan anställda är den absolut vanligaste företagsformen bland yrkesverksamma konstnärer (se t.ex. Konstnärsnämnden, 2016).

Konstnärerna är en del av den bredare gruppen *kulturskapare* som omfattar yrkesverksamma inom hela kulturområdet. Det är viktigt att skilja på begreppen då de inte är synonyma. Begreppet kulturskapare är användbart vid studier av hela kulturområdet. Vi vill dock betona att begreppet kulturskapare samtidigt omfattar den snävare gruppen konstnärer – både utövande konstnärer och upphovspersoner.

³ Upphovsrätten ger konstnärer, fotografer, författare m.fl. ensamrätt att bestämma över hur deras egna verk får framföras, spridas och visas. De utövande konstnärerna som medverkar i produktion har inte en ensamrätt men kommer i fråga för närliggande rättigheter.

I registerbaserade studier använder Kulturanalys i första hand en definition som baseras på Eurostats⁴ arbete om vilka yrkes- och näringsgrenskoder som ska ingå i kreativa och kulturella näringar (se t.ex. Myndigheten för kulturanalys, 2019; Kulturanalys Norden, 2022). Främsta orsakerna till detta är att Eurostats definition ur registersynpunkt täcker in det mesta som ingår i Kulturanalys uppdrag samt att det möjliggör internationella jämförelser.

⁴ Eurostat är EU:s statistikkontor. Eurostat publicerar europeiska statistikuppgifter och indikatorer så att det går att jämföra olika länder med varandra.

Att skapa en population utifrån yrkes- och branschkode

I Sverige finns omfattande register med personanknutna uppgifter baserade på personnummer. Registren är en viktig datakälla för forskning och undersökningar av olika slag. I denna metodstudie har vi valt att undersöka i vilken utsträckning vi kan arbeta med yrkes- och näringskoder som finns i Statistikmyndigheten SCB:s register för att skapa en population med yrkesverksamma konstnärer. Nedan redogörs för befintliga koder och hur de kan användas. Båda myndigheternas erfarenheter samverkar för att nå ett bra resultat.

Eurostats definition av yrkeskoder

Eurostat är EU:s statistikkontor. Eurostat publicerar europeiska statistikuppgifter och indikatorer så att det går att jämföra olika länder med varandra. De yrkeskoder som motsvarar konstnärer och den bredare gruppen kulturskapare – som av Eurostat benämns kulturella och kreativa yrken – har definierats av Eurostat i projektet ESSnet Culture 2012 (Eurostat, 2012).

Eurostats definitioner bygger på en uppdelning i tolv kulturella områden.⁵ Ingången är bred och inkluderar kulturarv, arkiv, bibliotek, böcker och media, bildkonst, scenkonst, multimedia, arkitektur, reklam och konsthantverk.⁶ I den svenska definitionen,⁷ översattes de internationella bransch- och yrkeskoderna till svenska SNI- och SSYK-koder.⁸ Den svenska definitionen inkluderar även modebranschen och fyra ytterligare SNI-koder som bedöms tillhöra kulturella och kreativa näringar i Sverige.

Att definiera gruppen yrkesverksamma konstnärer

För att kunna fånga konstnärsgruppen behöver vi använda oss av både yrkeskoder och näringskoder. Vi har valt att i första hand utgå från yrkeskoder. Det har vi gjort eftersom vi vill följa konstnärerna i dessa yrken oavsett i vilken bransch de arbetar. Om en person har ett av de valda yrkena kommer personen att vara med i studien oavsett i vilken bransch denne varit verksam.

⁵ I rapporten *ESSnet-CULTURE (European Statistical System Network on Culture) Final Report* har Eurostat (2012) definierat vilka yrkesområden och näringsgrenar som ingår i kreativt och kulturellt skapande.

⁶ Listan uppdaterades 2018 av Eurostat: *Guide to Eurostat culture statistics – 2018 edition*.

⁷ Kreametern togs fram i samverkan mellan Tillväxtverket, Kulturanalys, Tillväxtanalys, Kulturrådet och Statistiska Centralbyrån på uppdrag av regeringen.

⁸ SNI och SSYK är standard för svensk näringsindelning respektive standard för svensk yrkesklassificering.

Många konstnärer är företagare. Enskild firma är den vanligaste företagsformen bland konstnärerna, men det finns också de som har handelsbolag eller eget aktiebolag. Egenföretagare saknar dock ofta yrkeskod eller har en annan yrkeskod än de som enligt vår definition ingår i konstnärliga yrken. Som komplement till den population som skapats med hjälp av yrkeskoder har vi därför tagit hjälp av näringskoder och lagt till egenföretagare⁹ som är verksamma inom konstnärliga branscher. Då fångar vi även de som saknar konstnärlig yrkeskod eller har en annan yrkeskod.

Konstnärliga yrkeskoder

Bland SSYK-koderna finns 31 yrkeskategorier som enligt den svenska definitionen motsvarar kulturella och kreativa yrken inom olika branscher. Eftersom vi här inte vill studera samtliga som är sysselsatta inom kulturella och kreativa näringar, utan endast de som arbetar med ett konstnärligt yrke, har vi ur de 31 yrkeskategorierna valt ut 15 yrkeskoder och grupperat dem i 12 yrkesområden.

SSYK-koderna omfattar en rad olika yrkesbenämningar, vilka redogörs för i tabell 18, tabellbilagan. Dessa går inte att följa upp enskilt men ger en uppfattning om yrkeskodernas bredd och variation.

I tabell 1 redovisas de yrkeskoder som vi valt ut samt vår gruppering av dem i tolv yrkesområden.

Tabell 1. Valda SSYK-koder som representerar konstnärliga yrken. Utifrån dessa har vi definierat tolv yrkesområden. (För olika yrkesbenämningar inom koderna hänvisar vi till tabell 18 i tabellbilagan.)

SSYK kod	Yrkeskategori	Yrkesområde
2171	Industridesigner	Industridesign
2172	Grafisk formgivare m.fl.	Publikation och media
2173	Designer inom spel och digitala medier	Digital spel- och mediedesign
2179	Övriga designer och formgivare	Modedesign
2641	Författare m.fl.	Ord
2651	Bildkonstnärer m.fl.	Bild och form
2652	Musiker, sångare och kompositörer	Musik
2654	Regissörer och producenter av film, teater m.m.	Regi och produktion
2653	Koreografer och dansare	Scen och film ¹⁰
2655	Skådespelare	
3439	Övriga yrken inom kultur och underhållning	
3431	Fotografer	Foto och film
3432	Inredare, dekoratörer och scenografer m.fl.	Scenografi och dekor
7312	Guld- och silversmeder	Konsthantverk ¹¹
7319	Musikinstrumentmakare och övriga konsthantverkare	

⁹ Egenföretagare är en person som driver en egen affärsverksamhet. Bland konstnärer är det vanligen i form av en enskild firma eller ett fåmansbolag.

¹⁰ I koden 2653 är antalet relativt få, varför koden slogs ihop med koderna 2655 och 3439.

¹¹ I koderna 7312 och 7319 är antalet relativt få och de har därför slagits ihop.

För en översikt av samtliga yrkeskategorier enligt den svenska definitionen (Kreametern) samt de yrken som var med i Eurostats (2019) publikation, se tabell 17 i tabellbilagan.

Konstnärliga branscher

Konstnärliga branscher avgränsas av de två näringsgrenarna *artistisk verksamhet* (SNI 90.01) och *litterärt och konstnärligt skapande* (SNI90.03). Vi bedömer att egenföretagare som är verksamma i dessa näringsgrenar med stor sannolikhet är yrkesverksamma konstnärer inom någon av de yrkesområden som anges ovan.

Tabell 2. Valda SNI-koder som representerar konstnärliga branscher.

SNI-kod	Branschbenämning
90.01	Artistisk verksamhet
90.03	Litterärt och konstnärligt skapande

Ett ytterligare kriterium för att denna grupp ska ingå i populationen är att minst 25 procent av inkomsten ska härröra från en av de två konstnärliga branscherna. Vår bedömning är att det är en rimlig nivå då många konstnärer i perioder har ojämna inkomster, ofta kompletterade med icke konstnärliga inkomster.

Övrigt

Populationen har avgränsats till samtliga förvärvsarbetande i åldern 16–64 år, folkbokförda i Sverige den 31 december 2019. Som förvärvsarbetande definieras personer som har inkomst från anställning eller näringsverksamhet. Klassificeringen av förvärvsarbetande baseras huvudsakligen på kontroll- och deklarasuppgifter från Skatteverket. För att klassificeras som förvärvsarbetande ska personen ha en löneinkomst som överstiger ett skattat gränsbelopp eller bedriva aktiv näringsverksamhet.

De data som används är hämtade från SCB:s databas LISA (Longitudinell integrationsdatabas för sjukförsäkrings- och arbetsmarknadsstudier).¹² Innehållet i LISA har dessutom kompletterats med data om kontrolluppgifter och uppgifter om arbetsgivare.

¹² <https://www.scb.se/lisa>

Genomförande

Befintliga definitioner och koder är styrande för hur vi kan avgränsa gruppen yrkesverksamma konstnärer. Nedan redogörs för antal individer: totalt, per yrkesområde, kön, ålder, geografi, utländsk bakgrund, företagande och inkomst. Utfallet ligger sedan till grund för en bedömning av metodens relevans för att kunna följa gruppen yrkesverksamma konstnärer. I den mån det är relevant jämförs utfallet med resultaten från Konstnärsnämndens undersökning från 2014 i vilken populationen var indelad i konstområden (Konstnärsnämnden, 2016). Dessa är inte direkt jämförbara med yrkesområdena i föreliggande undersökning, men en jämförelse kan ändå ge en uppfattning om metodens tillförlitlighet.

Vi har delat in personerna med registrerad konstnärlig yrkeskod i tolv olika yrkesområden. I tabell 1 framgår vilka yrken som omfattas av de olika områdena. Ytterligare ett område har lagts till för de egenföretagare som saknar yrkeskod och är verksamma i en konstnärlig bransch (se tabell 2). Följande diagram och tabeller bygger på denna indelning.

Yrkesområden

1. Industridesign
2. Publikation och media
3. Digital spel- och mediedesign
4. Modedesign
5. Ord
6. Bild och form
7. Musik
8. Regi och produktion
9. Scen och film
10. Foto och film
11. Scenografi och dekor
12. Konsthantverk
13. Företagare utan yrkeskod¹³

¹³ Yrkesområdet omfattar personer som inte är anställda i en konstnärlig bransch och därmed saknar konstnärlig yrkeskod. De kan också vara kombinatorer, alltså personer som kombinerar olika företagsformer eller företagande och anställning. För kombinatorer kan det vara så att det är anställningen som är konstnärlig.

Antal yrkesverksamma konstnärer

Populationen som avgränsats enligt beskrivningen i föregående kapitel består av 49 849 personer. Av dessa har 42 196 personer identifierats genom konstnärliga yrkeskoder. Resterande 7 653 personer identifierades genom att de hade inkomst från näringsverksamhet inom en konstnärlig bransch.

Som jämförelse kan nämnas att Konstnärsnämndens senaste stora inkomstundersökning från 2016 hade en population på nära 30 000 personer (Konstnärsnämnden, 2016).

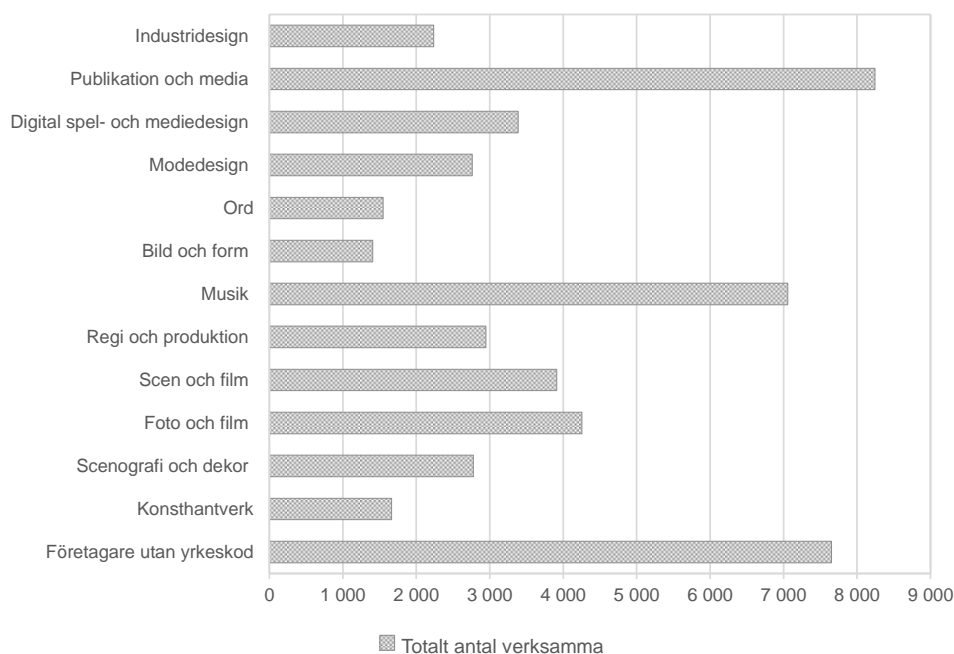
Tabell 3. Population med inkomst av konstnärlig verksamhet 2019.

Populationen	Antal
Konstnärlig yrkeskod	42 196
Företagare i en konstnärlig näringsgren, utan yrkeskod.	7 653
Samtliga i populationen	49 849

Antal per yrkesområde

I figur 1 visas antalet personer för varje yrkesområde. Yrkesområdet *Publikation och media* är, till antalet, det största området. Därefter kommer yrkesområdet *Musik*. De minsta yrkesområdena är *Bild och form*, *Ord* samt *Konsthantverk*.

Figur 1. Antal personer per yrkesområde år 2019.

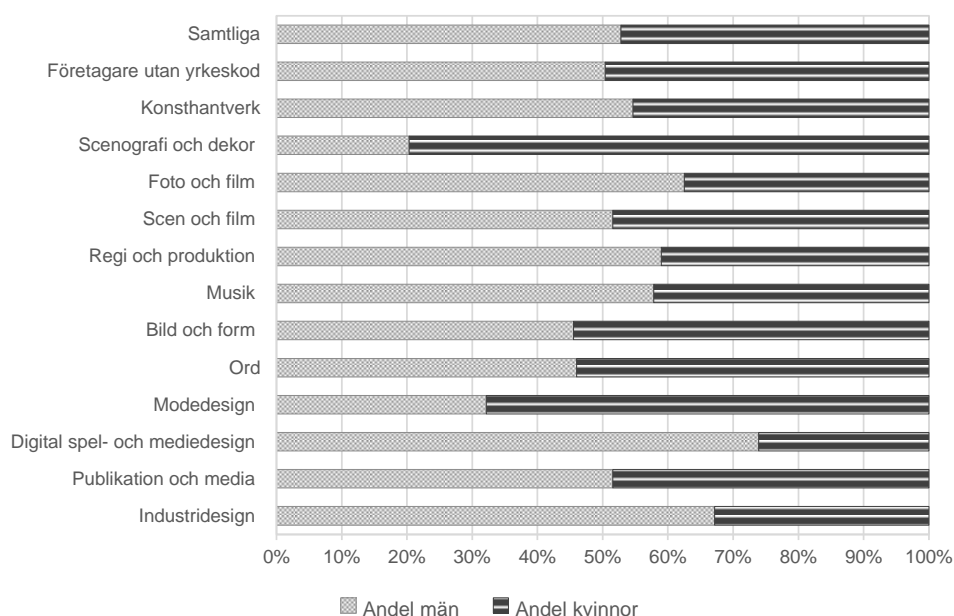
Kommentar: I *Företagare utan yrkeskod* ingår personer som har inkomst av näringsverksamhet från konstnärlig bransch och saknar konstnärlig yrkeskod.

I Konstnärnsnämndens rapport från 2016 var konstområdet *Bild och form* det numerärt största området på 12 510 individer. I det antalet ingick konstnärer från yrkeskategorierna *bildkonstnärer*, *fotografer*, *konsthantverk/form/design* och *tecknare/illustratörer*. Ordområdet omfattade 2 799 personer bestående av yrkeskategorierna *dramatiker/dramaturg*, *författare/facklitteratur*, *författare/skönlitteratur* samt *översättare* (Konstnärnsnämnden, 2016, s. 19).

Kön

De yrkesområden som har störst andel kvinnor (juridiskt kön) i metodstudien är *Scenografi och dekor* (cirka 80 procent) samt *Modedesign* (cirka 68 procent). Störst andel män finns inom områdena *Digital spel- och mediedesign* (74 procent) och *Industridesign* (67 procent).

Figur 2. Andel män respektive kvinnor i procent per yrkesområde, år 2019.

Kommentar: I *Företagare utan yrkeskod* ingår personer som har inkomst av näringsverksamhet från konstnärlig bransch och saknar konstnärlig yrkeskod.

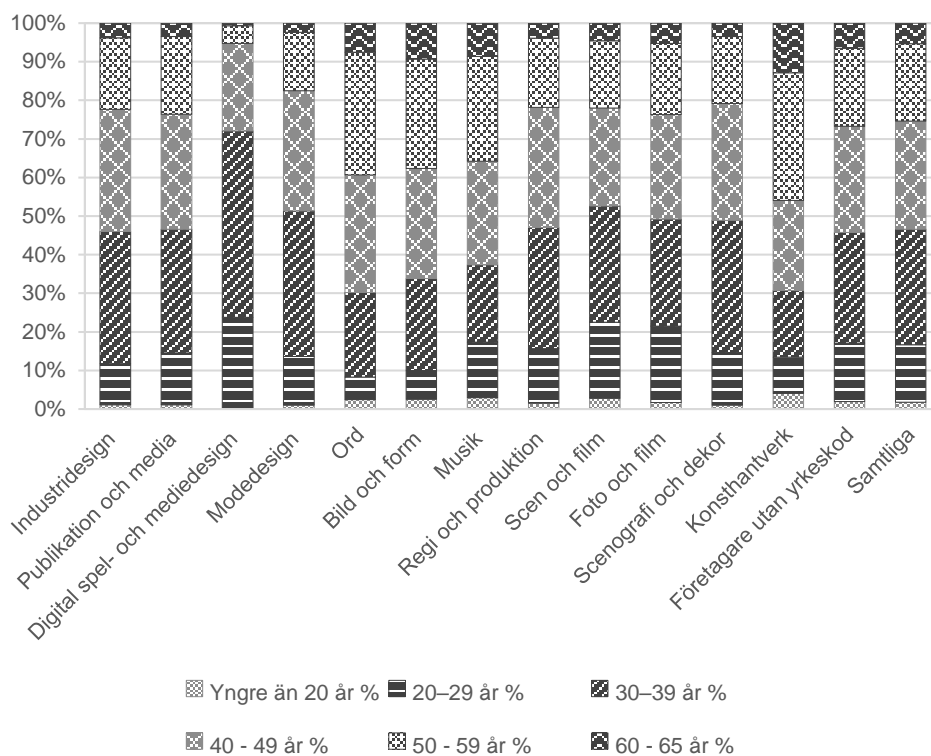
Även Konstnärnsnämndens rapport från 2016 visar en stor variation vad gäller könsfördelningen de inom olika konstområdena. Inom konstområdet *Dans*, som utgjorde ett eget konstområde och bestod av yrkeskategorierna *dansare* och *koreograf*, var antalet kvinnor mer än dubbelt så stort som antalet män. Inom området *Musik*, som bestod av yrkeskategorierna *kompositör* och *musiker*, var förhållandet det motsatta. Konstområdet *Ord* hade jämnast könsfördelning (Konstnärnsnämnden, 2016, s. 19).

Ålder

I figur 3 ser vi hur åldrarna fördelar sig inom olika yrkesområden. Den yngsta åldersprofilen finns inom *Digital spel- och mediedesign*, samt inom *Modedesign*.

De äldsta åldersprofilerna (50 till 65 år) upptar störst andel inom yrkesområdena *Konsthantverk* och *Ord*. Därefter följer områdena *Bild och form* och *Musik*.

Figur 3. Andel per åldersgrupp i procent i respektive yrkesgrupp, år 2019.

Kommentar: I *Företagare utan yrkeskod* ingår personer som har inkomst av näringsverksamhet från konstnärlig bransch och saknar konstnärlig yrkeskod.

I Konstnärsnämndens rapport från 2016 var det konstområdena *Bild och form*¹⁴ samt *Ord*¹⁵ som hade den äldsta åldersprofilen, där mer än var tredje konstnär var över 60 år. Den yngsta ålderprofilen återfanns inom konstområdet *Dans*¹⁶. Endast 6 procent var över 60 år och var tredje person var under 30, och två tredjedelar under 40 år. Inom konstområdet *Ord* var endast 3 procent under 30 år (Konstnärsnämnden, 2016, s. 21).

¹⁴ I området *Bild och form* ingick yrkeskategorierna *bildkonstnärer*, *fotografer*, *konsthantverk/form/design* och *tecknare/illustratörer*.

¹⁵ I området *Ord* ingick yrkeskategorierna *dramatiker/dramaturg*, *författare/facklitteratur*, *författare/skönlitteratur* samt *översättare*.

¹⁶ I området *Dans* ingick yrkeskategorierna *dansare* och *koreograf*.

Anställning och näringsverksamhet

Nedan redogörs för populationen uppdelad i antal personer som har inkomst från anställning respektive inkomst från näringsverksamhet.

I hela populationen var det cirka 47 procent som under år 2019 enbart hade inkomst från anställning. Renodlade företagare utgjorde 24 procent, och övriga 29 procent var kombinatorer, vilka har inkomst både från anställning och näringsverksamhet.

Inkomst från anställning

De yrkesområden som har störst andel personer med enbart anställning var *Scenografi och dekor*, *Digital spel- och mediedesign* samt *Industri- och Modedesign*, med andelar på 68 till 75 procent. Yrkesområdet *Bild och form* hade den lägsta andelen med enbart anställning, 22 procent.

I Konstnärsnämndens rapport från 2016 fanns den största andelen som enbart hade inkomst av anställning inom konstområdena *Dans*¹⁷ och *Teater*¹⁸. Där hade tre fjärdedelar av konstnärerna enbart inkomst av anställning. Lägst andel fanns inom områdena *Bild och form*¹⁹ och *Ord*²⁰, där knappt hälften enbart hade inkomst av anställning (Konstnärsnämnden, 2016, s. 47).

Inkomst från näringsverksamhet

Utöver området *Företagare utan yrkeskod*, som enbart består av renodlade företagare och kombinatorer, är *Bild och form* det område som har högst andel renodlade företagare med 43 procent. Därefter kommer området *Konsthantverkare* med 39 procent renodlade företagare. Även inom områdena *Foto och film* och *Scen och film* är andelarna renodlade företagare relativt höga, 34 respektive 28 procent.

I Konstnärsnämndens rapport från 2016 var det inom konstområdena *Bild och form*, *Film*²¹ och *Ord* som flest konstnärer hade inkomst enbart av näringsverksamhet, med en andel på runt 16 procent. Lägst andel återfanns inom områdena *Dans* respektive *Teater* där andelen var runt 4 procent (Konstnärsnämnden, 2016, s. 47).

¹⁷ I området *Dans* ingick yrkeskategorierna *dansare* och *koreograf*.

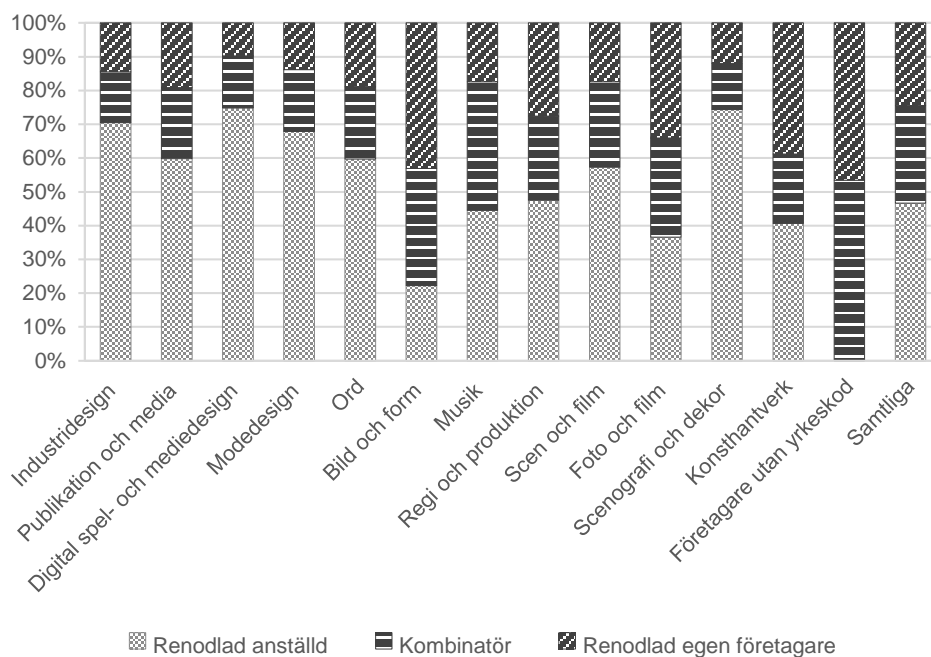
¹⁸ I området *Teater* ingick yrkeskategorierna *Clown/cirkus/artist*, *musikalartist*, *scenograf*, *skådespelare* och *teaterregissör*.

¹⁹ I området *Bild och form* ingick yrkeskategorierna *bildkonstnärer*; *fotografer*, *konsthantverk/form/design* och *tecknare/illustratörer*.

²⁰ I området *Ord* ingick yrkeskategorierna *dramatiker/dramaturg*, *författare/facklitteratur*.

²¹ I området *Film* ingår yrkeskategorierna *filmare* och *filmregissör*.

Figur 4. Fördelning av inkomstslag per yrkesområde. Andelen enbart anställda, kombinatorer samt renodlade företagare i respektive yrkesgrupp, år 2019.

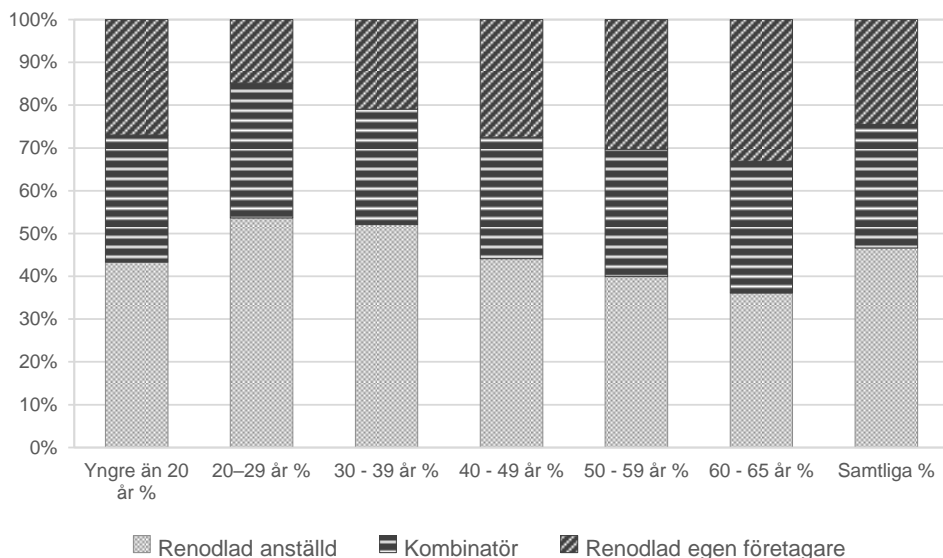
Kommentar: I *Företagare utan yrkeskod* ingår personer som har inkomst av näringsverksamhet från konstnärlig bransch och saknar konstnärlig yrkeskod.

Kombinatorsskap

Utöver området *Företagare utan näringskod*, var kombinatorsskap vanligast inom yrkesområdet *Musik*, där 38 procent var kombinatorer. Lägst andel kombinatorer återfanns inom yrkesområdet *Scenografi och dekor*.

När vi tittar på hur anställning, kombinatorsskap och företagande ser ut i relation till åldersgrupp, så ser vi att andelen med anställning var högst i åldrarna 20–39 år. Andelen som är renodlade företagare var något högre i åldrarna 50–65 år. Vad gäller kombinatorsskap är det ungefär lika stor andel i varje åldersgrupp.

Figur 5. Andel renodlade anställda, kombinatorer och renodlade företagare per åldersgrupp, år 2019.

I Konstnärsnämndens tidigare rapport från 2016 var det konstområdena *Ord*, *Film* och *Musik* som hade den största andelen kombinatorer. *Film* och *Musik* låg på drygt 25 procent och *ord* något högre på nära 30 procent. Lägst andel kombinatorer fanns inom områdena *Dans* med 15 procent och *Teater* med 18 procent (Konstnärsnämnden, 2016, s. 47).

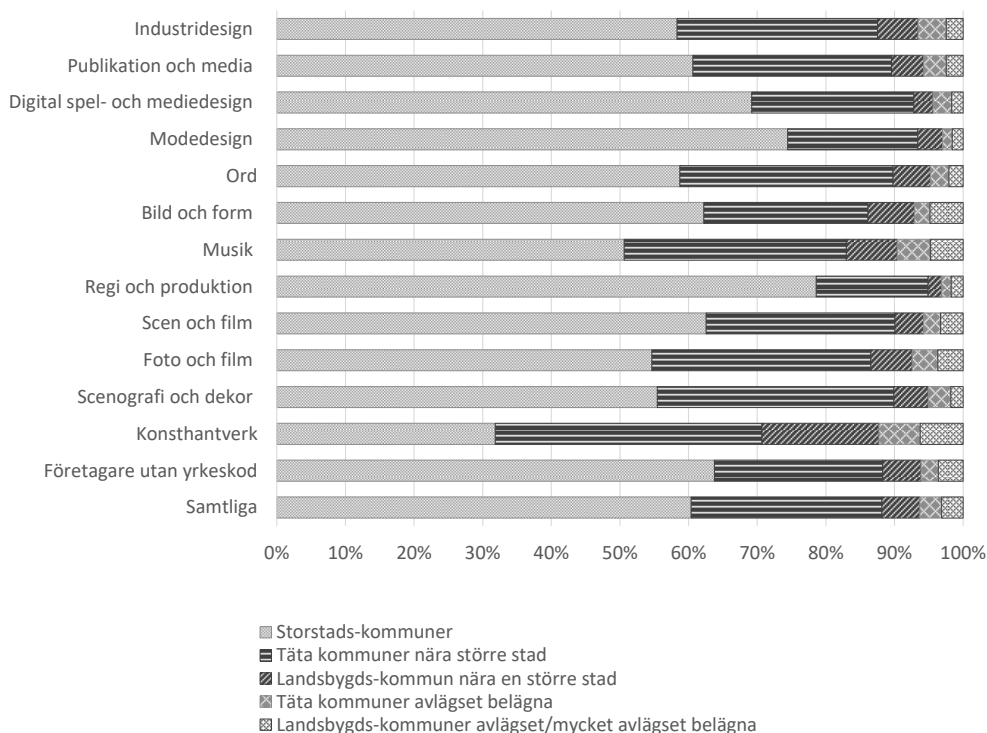
Kommuntyp

I metodstudien delar vi in Sveriges kommuner i sex olika kommuntyper enligt Tillväxtanalys kommunindelning.²² Oavsett yrkesområde var nästintill 90 procent av populationen bosatta i storstadskommuner eller i täta kommuner nära en större stad. Allra mest storstadscentrerade var personer inom *Regi och produktion*, där 95 procent var folkbokförda i storstadskommuner eller i täta kommuner nära en större stad. Även yrkesområdena *Digital spel- och mediedesign*, *Modedesign* och *Scen och film* hade en stark storstadskoncentration.

Yrkesområdet *Konsthantverkare* hade lägst andel personer bosatta i storstadskommun eller tät kommun nära en stor stad. Inom det yrkesområdet var 29 procent folkbokförda i landsbygdskommuner eller i avlägset belägna täta kommuner.

²² I denna svenska kommun- och FA-regionindelning tillämpas samma metoder som för Eurostats och OECD:s indelning på NUTS III-nivå, vilket underlättar internationella jämförelser.

Figur 6. Andel personer per yrkesområde och kommuntyp, år 2019.

Kommentar: I *Företagare utan yrkeskod* ingår personer som har inkomst av näringsverksamhet från konstnärlig bransch och saknar konstnärlig yrkeskod.

I Konstnärsnämndens rapport från 2016 användes andra indelningar än kommuntyper. I stället användes en indelning i regionala områden²³, regioner och kommuner. Enligt denna indelning var 69 procent folkbokförda i något av de tre storstadsområdena. Störst koncentration till storstadsområdena fanns inom konstområdet *Dans*, där 84 procent var folkbokförda i något av storstadsområdena. Inom konstområdena *Film* och *Teater* var andelarna nästan lika stora som för *Dans*. Större spridning över landet återfanns inom konstområdena *Musik* och *Bild och form* där mer än var tredje konstnär är folkbokförd utanför storstadsområdena (Konstnärsnämnden, 2016, s. 27).

Inkomster

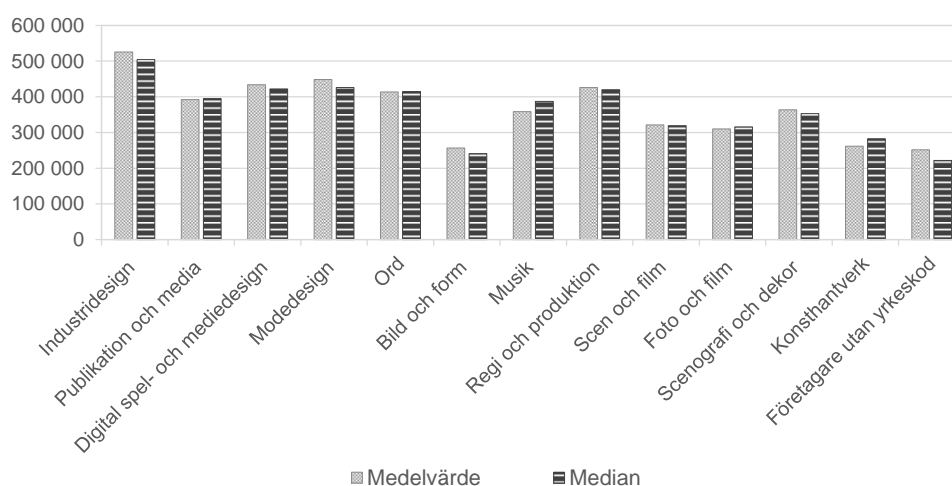
För analys av årsinkomster har vi använt oss av inkomstbegreppet förvärvsersättning. Den innehåller alla skattepliktiga inkomster före skatt, utom pension och arbetslöshetsersättning.

Inkomsterna vi redovisar här är individernas totala förvärvsersättning. Vi har inte kunnat dela upp inkomsterna på inkomst av konstnärligt arbete respektive icke-konstnärligt arbete.

²³ Storstockholm, Storgöteborg, Stormalmö, Övriga Götaland, Övriga Svealand och Norrland.

Området *Industridesign* har den högsta genomsnittliga förvärvsersättningen, på drygt 500 000 kronor. Därefter kommer de övriga designområdena: *Modedesign* och *Digital spel- och mediedesign*. Dessa följs av *Scen och film* med inkomster på mellan 400 000 och 450 000 kronor. De lägsta inkomsterna finns inom områdena *Konsthantverkare* samt *Bild och form* med omkring 260 000 kronor. Inom området *Företagare utan näringskod*, som består av personer som har inkomst av näringsverksamhet från konstnärlig näringsgren, låg den genomsnittliga förvärvsersättningen ännu lägre, cirka 252 000 kronor.

Figur 7. Förvärvsersättning per yrkesområde, medelvärde och median, år 2019.

Kommentar: I *Företagare utan yrkeskod* ingår personer som har inkomst av näringsverksamhet från konstnärlig bransch och saknar konstnärlig yrkeskod.

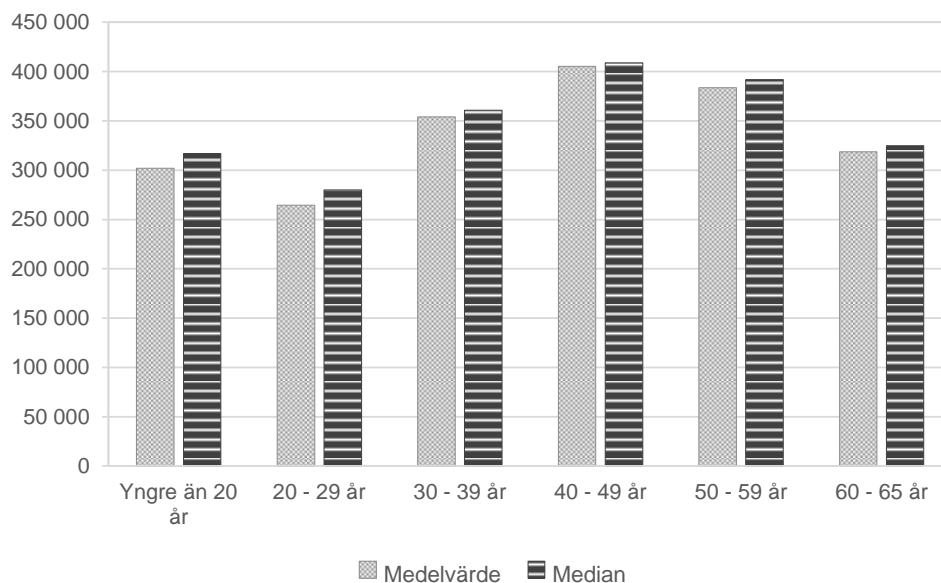
I Konstnärsnämndens rapport från 2016 användes i stället inkomstbegreppet förvärvsinkomst²⁴. Det konstområde som hade högst medianinkomst var *Teater* med 260 929 kronor följt av *Ord* med 253 569 kronor. Lägst medianinkomst hade områdena *Film* och *Bild och form*, 173 432 respektive 178 420 kronor (Konstnärsnämnden, 2016, s. 41).

Inkomst efter åldersgrupp

I metodstudien hade åldersgruppen 40–49 år de högsta inkomsterna med en medianinkomst på 408 800 kronor. Lägst inkomst hade åldersgruppen 20–29 år där medianinkomsten låg på 208 150 kronor.

²⁴ Förvärvsinkomst består av inkomst av tjänst (löneinkomst, ersättning från Försäkringskassan, A-kassa samt pension) och inkomst av näringsverksamhet.

Figur 8. Förvärvsersättning per åldersgrupp, medelvärde och median, år 2019.

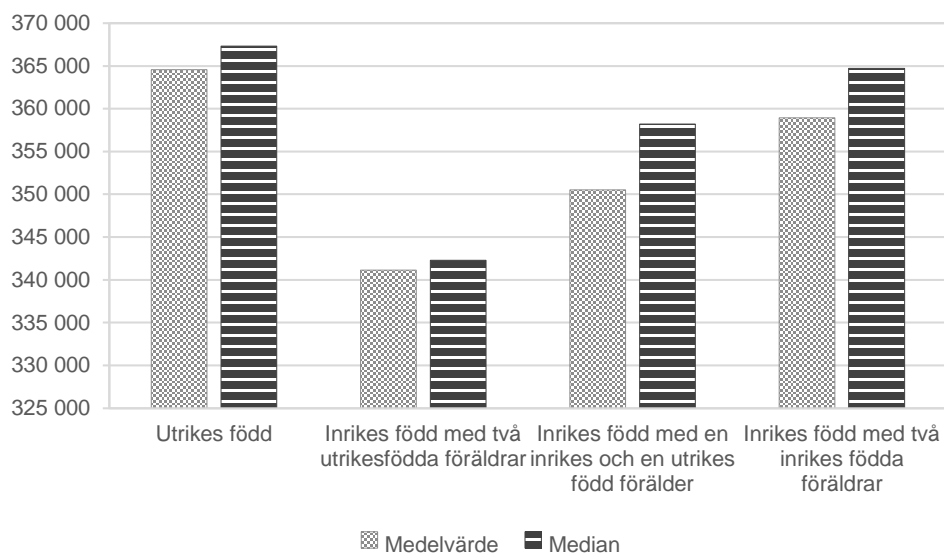

I Konstnärsnämndens rapport från 2016 hade också åldersgrupperna 40–49 och 50–59 år högst medianinkomst på 264 678 respektive 261 199 kronor. Lägst inkomst hade åldersgruppen 20–29 år, med en medianinkomst på 100 500 kronor (Konstnärsnämnden, 2016, s. 50).

Inkomst efter utländsk bakgrund

Inkomstfördelning utifrån utländsk bakgrund visar att utlandsfödda hade de högsta inkomsterna medan inrikes födda med båda föräldrarna födda utrikes, hade de lägsta. Det beror delvis på att de utrikes födda i denna population oftare är verksamma inom yrkesområden där inkomsterna generellt är högre. Det leder till att utrikes födda också får högre inkomst i medeltal.

Figur 9. Förvärvsersättning uppdelat på utländsk bakgrund, medelvärde och median, år 2019.

I Konstnärsnämndens tidigare rapport från 2016 hade de utrikes födda konstnärerna de lägsta inkomsterna med 178 845 kronor, följt av inrikes födda med två utrikes födda föräldrar på 200 419 kronor. Högst medianinkomst hade inrikes födda med två inrikes födda föräldrar med inkomsten 225 539 kronor (Konstnärsnämnden, 2016, s. 54).

Analys och bedömning

Den huvudsakliga frågeställningen för denna metodstudie är om det går att genom befintliga yrkes- och näringskoder följa inkomstutvecklingen för yrkesverksamma konstnärer. Nedan sammanfattas vår bedömning av resultaten.

Metodens relevans

Den population som fångas genom användning av befintliga koder är större och bredare än den population som Konstnärsnämnden tidigare arbetat med och som baserats på ansöknings- och medlemsregister. De yrkeskoder som ligger till grund för populationen i denna studie omfattar många olika yrkesbenämningar (se tabell 18) och fångar därmed även personer som inte är yrkesverksamma konstnärer, men som arbetar i ett kreativt sammanhang.

När populationerna jämförs ser vi att det finns vissa likheter men också skillnader i resultaten. Bland annat finns skillnader i antalet yrkesverksamma, i inkomster samt könsfördelning. Metoden kan, enligt vår bedömning, fungera för att på ett övergripande plan och med kortare intervall, följa den ekonomiska utvecklingen för de yrkesverksamma konstnärerna inom kulturella och kreativa yrken på en mer generell nivå.

Metodens styrka är att den, med hjälp av koder och register, gör det relativt enkelt att ta fram statistik, jämfört med att först bygga en population utifrån medlemsregister och ansökningsregister. Svagheten ligger i träffsäkerheten – att vi även fångar personer som inte är yrkesverksamma som konstnärer, men som arbetar i ett kreativt sammanhang.

Myndighetssamarbetet

Kulturanalys har ett övergripande statistikansvar för hela kulturområdet. Konstnärsnämnden har i sin instruktion ett uttalat uppdrag att analysera och sprida kunskap om konstnärernas ekonomiska och sociala villkor. Gruppen yrkesverksamma konstnärer är en del av den breda populationen kulturskapare som Kulturanalys ansvarar för.

Kulturanalys och Konstnärsnämndens samverkan kring metodstudien har lett till att vi utvecklat en dialog om statistikutveckling i relation till centrala begrepp för våra respektive uppdrag samt de förutsättningar som specifikt rör konstnärers villkor. Det innebär att båda myndigheterna kunnat utveckla sina respektive arbetssätt och, inte minst, kvaliteten i de data som vi baserar våra analyser på.

Fortsatt utveckling

I den här metodstudien har populationen delats in i olika yrkesområden utifrån befintliga SSYK-koder. Tidigare statistik (Konstnärsnämnden, 2009, 2016, 2020, 2021a, 2021b) om konstnärer har i stället baserats på en uppdelning i traditionella konstområden²⁵, eftersom den kulturpolitiska bidragsgivningen till konstnärer bygger på konstområdesindelningen. Yrkesområdena och konstområdena sammanfaller i vissa delar men inte i andra, och är i sig inte helt jämförbara. Därför behöver jämförande studier göras för att klargöra likheter och skillnader mellan de olika områdesindelningarna. Båda metoderna har sina förtjänster och behövs för att få en så bra bild som möjligt av villkoren för de yrkesverksamma konstnärerna.

Därför är ett nästa önskvärt steg att samköra metodstudiens population med en population byggd av Konstnärsnämndens och Sveriges Författarfonds ansökningsregister för att få fram ett tydligt jämförelsematerial. I löpande körningar framöver är det särskilt angeläget att titta på inkomstens fördelning mellan konstnärligt arbete respektive icke-konstnärligt arbete. Likaså att titta på hur yrkesverksamma konstnärer rör sig mellan olika områden på arbetsmarknaden. Vi ser även behov av en fördjupad analys av inkomstfördelning med avseende på utländsk bakgrund.

²⁵ Konstområden: bild- och formområdet, musik-, teater-, dans-, film-, cirkus- samt ordområdet.

Referenser

- Konstnärsnämnden (2021a). *Konstnärsnämndens krisstipendier till konstnärer 2020. En uppföljning av utformning, målgrupper och utfall.* (Rapport 2021:1). Stockholm: Konstnärsnämnden.
- Konstnärsnämnden (2021b). *Coronapandemins konsekvenser för konstnärers villkor. Återrapporering av regeringsuppdrag 2021-06-30.* (Rapport 2021:3). Stockholm: Konstnärsnämnden.
- Konstnärsnämnden (2020). *Konstnärers ekonomiska villkor under pandemin. Uppföljning och kunskapsunderlag för fortsatt utveckling av stödåtgärder.* (Rapport 2020:2). Stockholm: Konstnärsnämnden.
- Konstnärsnämnden (2016). *Konstnärernas demografi, inkomster och sociala villkor – en rapport om konstnärer inom alla konstområden verksamma i Sverige 2014 utifrån kön, ålder, inkomst, näringsverksamhet, bosättning, utländsk bakgrund, utbildning och social bakgrund.* Stockholm: Konstnärsnämnden.
- Konstnärsnämnden (2009). *Konstnärernas inkomster – en statistisk undersökning av SCB inom alla konstområden 2004–2005.* Stockholm: Konstnärsnämnden.
- Kulturanalys Norden (2022). *Den kulturella och kreativa arbetsmarknaden i Norden: En metodutvecklingsrapport.* (Nordisk Kulturfakta 2022:02). Köpenhamn: Kulturanalys Norden.
- Myndigheten för kulturanalys (2019). *Kulturskapares geografi: En registerstudie.* (Kort om kultur 2019:1). Göteborg: Myndigheten för kulturanalys.
- Eurostat (2012). *ESSnet-CULTURE (European Statistical System Network on Culture) Final Report.* Luxemburg: ESSnet Culture.
- Eurostat (2018). *Guide to Eurostat Culture Statistics, 2018 edition.* Luxemburg: Eurostat. 2022-05-20. Tillgänglig: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/KS-GQ-18-011>
- Eurostat (2019). *Culture statistics, 2019 edition.* Luxemburg: Eurostat. 2022-05-20. Tillgänglig: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-statistical-books/-/ks-01-19-712>
- Tillväxtverket (2018a). *Kreametern – metodrapport. Metod och källor till svensk statistik för kulturella och kreativa näringar.* (Rapport 0258). Stockholm: Tillväxtverket.

Tillväxtverket (2018b). *Kreametern – analysrapport#1. Den kulturella och kreativa sektorns ekonomiska utveckling 2010–2016*. (Rapport 0259). Stockholm: Tillväxtverket.

SCB (u.å.). Förvärsarbetande – ett sysselsättningsbegrepp (avser data åren 1993–2019). 2022-05-20. Tillgänglig: <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/arbetsmarknad/sysselsattning-forvarvsarbete-och-arbetstider/registerbaserad-arbetsmarknadsstatistik-rams/produktrelaterat/Fordjupad-information/forvarvsarbetande--ett-sysselsattningsbegrepp-avser-data-aren-1993-2019/>

Tabellbilaga

Tabell 4. Populationen fördelad på yrkesområde och kön 2019.

Typ av konstnärligt yrkesområde	Totalt	Män	Kvinnor	Andel män	Andel kvinnor
Industridesign	2 238	1 503	735	67%	33%
Publikation och media	8 244	4 251	3 993	52%	48%
Digital spel- och mediedesign	3 386	2 503	883	74%	26%
Modedesign	2 761	888	1 873	32%	68%
Ord	1 548	712	836	46%	54%
Bild och form	1 408	641	767	46%	54%
Musik	7 058	4 083	2 975	58%	42%
Regi och produktion	2 947	1 739	1 208	59%	41%
Scen och film	3 912	2 016	1 896	52%	48%
Foto och film	4 255	2 661	1 594	63%	37%
Scenografi och dekor	2 777	564	2 213	20%	80%
Konsthantverk	1 662	908	754	55%	45%
Företagare utan yrkeskod	7 653	3 856	3 797	50%	50%
Samtliga	49 849	26 325	23 524	53	47

Kommentar: I *Företagare utan yrkeskod* ingår personer som har inkomst av näringsverksamhet från konstnärlig bransch och saknar konstnärlig yrkeskod.

Tabell 5. Populationen fördelad på yrkesområde och åldersgrupp 2019.

Typ av konstnärligt yrkesområde	Yngre än 20 år	20–29 år	30–39 år	40–49 år	50–59 år	60–65 år
Industridesign	1%	11%	34%	32%	19%	4%
Publikation och media	1%	13%	32%	30%	20%	3%
Digital spel- och mediedesign	0%	24%	48%	23%	5%	1%
Modedesign	1%	13%	38%	31%	15%	2%
Ord	2%	6%	22%	30%	32%	8%
Bild och form	3%	7%	24%	29%	28%	9%
Musik	3%	14%	20%	27%	27%	9%
Regi och produktion	2%	14%	31%	31%	18%	4%
Scen och film	3%	20%	30%	25%	17%	5%
Foto och film	2%	20%	28%	27%	18%	5%
Scenografi och dekor	1%	14%	34%	30%	17%	3%
Konsthantverk	4%	9%	17%	23%	33%	13%
Företagare utan yrkeskod	2%	15%	29%	28%	20%	7%
Samtliga	2%	15%	30%	28%	20%	5%

Kommentar: I *Företagare utan yrkeskod* ingår personer som har inkomst av näringsverksamhet från konstnärlig bransch och saknar konstnärlig yrkeskod.

Tabell 6. Populationen fördelad på yrkesområde och åldersgrupp 2019.

Typ av konstnärligt yrkesområde	Yngre än 20 år	20–29 år	30–39 år	40–49 år	50–59 år	60–65 år	Summa
Industridesign	25	238	768	707	415	85	2 238
Publikation och media	90	1 108	2 644	2 456	1 661	285	8 244
Digital spel- och mediedesign	6	798	1 636	768	155	23	3 386
Modedesign	28	348	1 043	858	418	66	2 761
Ord	38	90	340	471	492	117	1 548
Bild och form	36	105	335	402	399	131	1 408
Musik	212	1 012	1 417	1 889	1 922	606	7 058
Regi och produktion	45	416	926	918	527	115	2 947
Scen och film	110	772	1 178	993	679	180	3 912
Foto och film	72	843	1 181	1 150	785	224	4 255
Scenografi och dekor	28	379	951	841	483	95	2 777
Konsthantverk	68	156	286	388	551	213	1 662
Företagare utan yrkeskod	149	1 157	2 199	2 105	1 542	501	7 653
Samtliga	907	7 422	14 904	13 946	10 029	2 641	49 849

Kommentar: I *Företagare utan yrkeskod* ingår personer som har inkomst av näringsverksamhet från konstnärlig bransch och saknar konstnärlig yrkeskod.

Tabell 7. Populationen fördelad på yrkesområde och kombinatörsstatus 2019.

Typ av konstnärligt yrkesområde	Renodlad anställd	Kombinator	Renodlad egen företagare	Totalt
Industridesign	1 578	336	324	2 238
Publikation och media	4 937	1 730	1 577	8 244
Digital spel- och mediedesign	2 534	523	329	3 386
Modedesign	1 875	504	382	2 761
Ord	925	332	291	1 548
Bild och form	313	489	606	1 408
Musik	3 141	2 689	1 228	7 058
Regi och produktion	1 401	734	812	2 947
Scen och film	2 241	989	682	3 912
Foto och film	1 556	1 249	1 450	4 255
Scenografi och dekor	2 065	380	332	2 777
Konsthantverk	676	341	645	1 662
Företagare utan yrkeskod	0	4 093	3 560	7 653
Samtliga	23 242	14 389	12 218	49 849

Kommentar: I *Företagare utan yrkeskod* ingår personer som har inkomst av näringsverksamhet från konstnärlig bransch och saknar konstnärlig yrkeskod.

Tabell 8. Populationen fördelad på yrkesområde och kombinatörsstatus 2019.

Typ av konstnärligt yrkesområde	Renodlad anställd	Kombinator	Renodlad egen företagare
Industridesign	71%	15%	14%
Publikation och media	60%	21%	19%
Digital spel- och mediedesign	75%	15%	10%
Modedesign	68%	18%	14%
Ord	60%	21%	19%
Bild och form	22%	35%	43%
Musik	45%	38%	17%
Regi och produktion	48%	25%	28%
Scen och film	57%	25%	17%
Foto och film	37%	29%	34%
Scenografi och dekor	74%	14%	12%
Konsthantverk	41%	21%	39%
Företagare utan yrkeskod	0%	53%	47%
Samtliga	47%	29%	25%

Kommentar: I *Företagare utan yrkeskod* ingår personer som har inkomst av näringsverksamhet från konstnärlig bransch och saknar konstnärlig yrkeskod.

Tabell 9. Populationen fördelad på åldersgrupp och kombinatörsstatus 2019.

Kombinator	Yngre än 20 år	20–29 år	30–39 år	40–49 år	50–59 år	60–65 år	Samtliga
Renodlad anställd	393	3 982	7 759	6 152	4 003	953	23 242
Kombinator	269	2 339	4 025	3 960	2 984	812	14 389
Renodlad egen företagare	245	1 101	3 120	3 834	3 042	876	12 218
Summa	907	7 422	14 904	13 946	10 029	2 641	49 849

Tabell 10. Populationen fördelad på åldersgrupp och kombinatörsstatus 2019.

Kombinator	Yngre än 20 år	20–29 år	30–39 år	40–49 år	50–59 år	60–65 år
Renodlad anställd	43%	54%	52%	44%	40%	36%
Kombinator	30%	32%	27%	28%	30%	31%
Renodlad egen företagare	27%	15%	21%	27%	30%	33%
Summa	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Tabell 11. Populationen fördelad på yrkesområde och kommuntyp 2019.

Kommuntyp enligt Tillväxtverkets indelning	Storstads- kommuner	Täta kommuner nära större stad	Landsbygds- kommun nära en större stad	Täta kommuner avlägset belägna	Landsbygds- kommuner avlägset/mycket avlägset belägna	Samtliga
Industridesign	1 305	654	132	92	55	2 238
Publikation och media	4 999	2 384	388	271	202	8 244
Digital spel- och mediedesign	2 343	800	95	92	56	3 386
Modedesign	2 055	523	100	39	44	2 761
Ord	909	481	84	42	32	1 548
Bild och form	876	337	95	32	68	1 408
Musik	3 573	2 284	523	342	336	7 058
Regi och produktion	2 316	481	58	41	51	2 947
Scen och film	2 447	1 077	162	98	128	3 912
Foto och film	2 325	1 358	257	158	157	4 255
Scenografi och dekor	1 540	957	139	91	50	2 777
Konsthantverk	529	646	283	100	104	1 662
Företagare utan yrkeskod	4 880	1 875	428	194	276	7 653
Samtliga	30 097	13 857	2 744	1 592	1 559	49 849

Kommentar: I *Företagare utan yrkeskod* ingår personer som har inkomst av näringsverksamhet från konstnärlig bransch och saknar konstnärlig yrkeskod.

Tabell 12. Populationen fördelad på yrkesområde och kommuntyp 2019.

Kommuntyp enligt Tillväxtverkets indelning	Storstads- kommuner	Täta kommuner nära större stad	Landsbygds- kommun nära en större stad	Täta kommuner avlägset belägna	Landsbygds- kommuner avlägset/mycket avlägset belägna
Industridesign	58%	29%	6%	4%	2%
Publikation och media	61%	29%	5%	3%	2%
Digital spel- och mediedesign	69%	24%	3%	3%	2%
Modedesign	74%	19%	4%	1%	2%
Ord	59%	31%	5%	3%	2%
Bild och form	62%	24%	7%	2%	5%
Musik	51%	32%	7%	5%	5%
Regi och produktion	79%	16%	2%	1%	2%
Scen och film	63%	28%	4%	3%	3%
Foto och film	55%	32%	6%	4%	4%
Scenografi och dekor	55%	34%	5%	3%	2%
Konsthantverk	32%	39%	17%	6%	6%
Företagare utan yrkeskod	64%	25%	6%	3%	4%
Samtliga	60%	28%	6%	3%	3%

Kommentar: I *Företagare utan yrkeskod* ingår personer som har inkomst av näringsverksamhet från konstnärlig bransch och saknar konstnärlig yrkeskod.

Tabell 13. Förvärvsersättning 2019, uppdelat på yrkesområde. Medelvärde och median i kronor.

Typ av konstnärligt yrkesområde	Medelvärde	Median
Industridesign	525 689	504 400
Publikation och media	392 431	395 200
Digital spel- och mediedesign	433 601	422 050
Modedesign	448 671	426 000
Ord	413 694	414 850
Bild och form	256 784	241 150
Musik	358 644	387 350
Regi och produktion	426 182	419 700
Scen och film	321 115	318 900
Foto och film	310 326	316 000
Scenografi och dekor	363 406	352 700
Konsthantverk	261 824	282 650
Företagare utan yrkeskod	251 871	221 900

Kommentar: I *Företagare utan yrkeskod* ingår personer som har inkomst av näringsverksamhet från konstnärlig bransch och saknar konstnärlig yrkeskod.

Tabell 14. Förvärvsersättning 2019, uppdelat på yrkesområde och kön. Median i kronor.

Typ av konstnärligt yrkesområde	Median män	Median kvinnor
Industridesign	520 300	458 700
Publikation och media	421 300	374 000
Digital spel- och mediedesign	431 100	394 700
Modedesign	488 600	401 400
Ord	432 500	394 650
Bild och form	266 400	219 500
Musik	368 500	404 300
Regi och produktion	418 600	421 550
Scen och film	326 900	311 300
Foto och film	337 200	281 250
Scenografi och dekor	393 500	343 400
Konsthantverk	317 050	220 100
Företagare utan yrkeskod	226 650	217 300

Kommentar: I *Företagare utan yrkeskod* ingår personer som har inkomst av näringsverksamhet från konstnärlig bransch och saknar konstnärlig yrkeskod.

Tabell 15. Förvärvsersättning 2019, uppdelat på åldersgrupp. Medelvärde och median i kronor.

	Yngre än 20 år	20 - 29 år	30 - 39 år	40 - 49 år	50 - 59 år	60 - 65 år
Medelvärde	302 070	264 391	354 200	405 336	383 579	318 585
Median	316 800	280 150	360 850	408 800	392 000	324 900

Tabell 16. Förvärvsersättning 2019, uppdelat på utländsk bakgrund. Medelvärde och median i kronor.

Bakgrund	Medelvärde	Median
Utrikes född	364 570	367 300
Inrikes född med två utrikesfödda föräldrar	341 141	342 300
Inrikes född med en inrikes och en utrikes född förälder	350 510	358 200
Inrikes född med två inrikes födda föräldrar	358 942	364 700

Tabell 17. Val av yrkeskategorier: Konstnärliga och kreativa yrken enligt Kreametern. Konstnärliga yrken enligt denna metodstudie. Artists and Writers enligt Eurostat.

SSYK-kod	Kreametern:	Denna metodstudie:	Eurostat
	Konstnärliga och kreativa yrken	Konstnärliga yrken	Artists and Writers
1242	Informations-, kommunikations- och PR-chefer, nivå 2	Ingår inte	Ingår inte
2161	Arkitekter	Ingår inte	Ingår inte
2162	Landskapsarkitekter	Ingår inte	Ingår inte
2163	Planeringsarkitekter m.fl.	Ingår inte	Ingår inte
2171	Industridesigner	Ingår	Ingår inte
2172	Grafisk formgivare	Ingår	Ingår inte
2173	Designer inom spel, digitala medier	Ingår	Ingår inte
2179	Övriga designer och formgivare	Ingår	Ingår inte
2513	Utvecklare inom spel och digitala media	Ingår inte	Ingår inte
2621	Museiintendenter m.fl.	Ingår inte	Ingår inte
2622	Bibliotekarier och arkivarier	Ingår inte	Ingår inte
2641	Författare m.fl.	Ingår	Ingår
2642	Journalister m.fl.	Ingår inte	Ingår
2643	Översättare, tolkar och lingvister m.fl.	Ingår inte	Ingår
2651	Bildkonstnärer m.fl.	Ingår	Ingår
2652	Musiker, sångare och kompositörer	Ingår	Ingår
2653	Koreografer och dansare	Ingår	Ingår
2654	Regissörer och producenter av film, teater m.m.	Ingår	Ingår
2655	Skådespelare	Ingår	Ingår
3339	Övriga förmedlare	Ingår inte	Ingår inte
3431	Fotografer	Ingår	Ingår inte
3432	Inredare, dekoratörer och scenografer m.fl.	Ingår	Ingår inte
3433	Inspicienter och scriptor m.fl.	Ingår inte	Ingår inte
3439	Övriga yrken inom kultur och underhållning	Ingår	Ingår inte
3521	Bild- och sändningstekniker	Ingår inte	Ingår inte
3522	Ljus-, ljud och scentekniker	Ingår inte	Ingår inte
4410	Biblioteks- och arkivassistenter m.fl.	Ingår inte	Ingår inte
5113	Guider och reseledare	Ingår inte	Ingår inte
7312	Guld- och silversmeder	Ingår	Ingår inte
7319	Musikinstrumentmakare och övriga konsthantverkare	Ingår	Ingår inte
7522	Fin-, inrednings- och möbelsnickare	Ingår inte	Ingår inte

Tabell 18. Metodstudiens utvalda yrkeskoder med tillhörande yrkesbenämningar, SSYK 2012.

SSYK 2012	Yrkeskategori	Yrkesbenämning
2171	Industridesigner	Chefsdesigner Designer, industri Formgivare, industri- Formgivare, ospec Formgivare, silversmed Industridesigner Industriformgivare Modellör, industri Produktutformare, industriprodukter
2172	Grafisk formgivare m.fl.	AD (Art Director) Affischtecknare Annonstecknare Art director Blankettkonstruktör Datagrafiker, reklam Designtekniker Dessinatör Director, art Formgivare, grafisk Grafisk designer Grafisk formgivare Grafisk konsult Interaktiv designer Layoutare Layoutchef Layoutman Layouttecknare Originalare, Final Art Originaltecknare Precisionstecknare Reklamdesigner Reklamformgivare Reklamtecknare Reklamtextare Trycksakstecknare
2173	Designer inom spel och digitala medier	2D-Grafiker 3D-designer 3D-grafiker 3D-visualiserare Animatör Animerare Dataanimatör Designer, game Filmtecknare Game designer Grafiker, texturerare

SSYK 2012	Yrkeskategori	Yrkesbenämning
		Level designer Technical artist UI-designer Visualiserare Webbdesigner Webbproducent Webbdesigner
2179	Övriga designere och formgivare	Creative director Designassistent Designer, övrig Kläddesigner Kostymdesigner Kostymtecknare Modedesigner Modeformgivare Modellkonstruktör, textil Modellör, skor Modeskapare Modetecknare Möbeldesigner Skodesigner Skomodellör Textildesigner Textilformgivare Väskmodellör
2641	Författare m.fl.	Dramatiker Dramaturg Editerare, böcker Epiker Filmförfattare Författare Förlagsredaktör Kolumnist Korrekturchef, bokförlag Korrekturläsare, bokförlag Korrekturredaktör, bokförlag Korrektör, bokförlag Korsordskonstruktör Korsordsmakare Korsordsredaktör Lektör Läromedelsförfattare Manusförfattare Poet Redigerare, böcker m.m. Script writer Skald Talboksproducent Talboksredaktör

SSYK 2012	Yrkeskategori	Yrkesbenämning
		Teknisk redaktör
		Teknisk skribent
		Texteditor, böcker
		Textförfattare
2651	Bildkonstnärer m.fl.	Bildhuggare, konstnär
		Bildhuggare, sten
		Bildkonstnär
		Bokkonstnär
		Djurkonservator
		Fotografiker
		Glaskonstnär
		Grafiker, konstnär
		Illustrationstecknare
		Illustratör, övrig
		Isskulptör
		Karikaturtecknare
		Keramiker, konstnär
		Keramikkonstnär
		Konservator, arkeologi
		Konservator, djur
		Konservator, metall
		Konservator, möbler
		Konservator, papper
		Konservator, sten
		Konservator, tavlor
		Konservator, textil
		Konstgrafiker
		Konstkonservator
		Konstnär
		Konstsmed
		Konstvävare
		Monumentalmålare
		Muralmålare
		Målare, konstnär
		Möbelkonservator
		Möbelreoverare
		Möbelrestauratör
		Papperskonservator
		Porträttmålare
		Preparator, konservator
		Serietecknare
		Serigrafiker
		Skulpturkonservator
		Skulptör
		Smed, konst-
		Stafflimålare
		Tavelkonservator
		Tecknare
		Textilkonservator
		Textilkonstnär

SSYK 2012	Yrkeskategori	Yrkesbenämning
		Träbildhuggare, konstnär
		Träskulptör
		Videokonstnär
		Xylograf
2652	Musiker, sångare och kompositörer	Ackompanjator, klassisk musik
		Ackompanjator, populärmusik
		Arrangör, klassisk musik
		Arrangör, populärmusik
		Artist, populärmusik
		Barpianist
		Batterist, orkester
		Cellist
		Dansbandsmusiker
		Dirigent
		Domkyrkoorganist
		Elektronmusiker
		Filmkompositör
		Filmmusikkompositör
		Flöjtist
		Församlingsmusiker
		Gatumusikant
		Gitarrist, klassisk musik
		Gitarrist, populärmusik
		Jazzmusiker
		Kammarmusiker
		Kantor
		Kapellmästare
		Komponist, konstmusik
		Kompositör, konstmusik
		Kompositör, populärmusik
		Konsertmästare
		Konsertpianist
		Korist
		Kormästare
		Kyrkokantor
		Kyrkomusiker
		Kyrkosångare
		Körledare
		Körsångare, klassisk musik
		Körsångare, populärmusik
		Musiker, folkmusik
		Musiker, klassisk musik
		Musiker, konstmusik
		Musiker, populärmusik
		Musikförläggare, utan chefshierarki
		Musikproducent
		Notskrivare
		Operasångare

SSYK 2012	Yrkeskategori	Yrkesbenämning
		Organist
		Orkesterledare, klassisk musik
		Orkesterledare, populärmusik
		Pianist, klassisk musik
		Pianist, populärmusik
		Popmusiker
		Popsångare
		Populärmusiker
		Populärsångare
		Repetitör
		Repetitör, klassisk musik
		Rockmusiker
		Rocksångare
		Schlagermusiker
		Schlagersångare
		Skolkantor
		Slagverkare
		Spelman
		Stämledare
		Sångare, folkmusik
		Sångare, klassisk musik
		Sångare, konstmusik
		Sångare, populärmusik
		Tonsättare
		Trubadur
		Trumslagare, populärmusik
		Violinist
		Vissångare
		Vokalist
2653	Koreografer och dansare	Balettdansör
		Balettmästare
		Balettrepetitör
		Dansare, fridans
		Dansare, jazz
		Dansare, klassisk dans
		Dansare, show
		Dansare, stepp
		Jazzdansare
		Koreograf
		Koreolog
		Magdansös
		Premiärdansare
		Prima ballerina
		Repetitör, dans
		Showdansare
2654	Regissörer och producenter av film, teater m.fl.	AV-producent
		Avsnittsproducent
		Bearbetningsproducent

SSYK 2012	Yrkeskategori	Yrkesbenämning
		Dansproducent, funktions- eller mellanchef
		Dansproducent, verksamhetsnära chef
		Filmkonsulent
		Filmmakare
		Filmproducent, funktions- eller mellanchef
		Filmproducent, verksamhetsnära chef
		Filmproduktionsledare
		Filmredaktör
		Filmregissör
		Filmskapare
		Itv-producent
		Manusproducent
		Multimediaproducent
		Produktionsledare, film
		Produktionsplanerare, radio/TV
		Programproducent
		Programredaktör
		Projektledare, SVT
		Radioproducent
		Regissör
		Teaterchef, utan chefshierarki
		Teaterkonsulent
		Teaterproducent
		Teaterregissör
		Trailerproducent
		TV-producent
		TV-regissör
		Videoproducent
2655	Skådespelare	Clown
		Dockspelare
		Filmröst
		Mimare
		Mimartist
		Musikalartist
		Recitatör
		Revyartist
		Skådespelare
3431	Fotografer	A-fotograf
		Arkivfotograf
		Ateljéfotograf
		B-fotograf
		Bildbehandlare
		Bildjournalist
		Bildredigerare
		Chefsfotograf

SSYK 2012	Yrkeskategori	Yrkesbenämning
		Dokumentärfotograf
		Filmare
		Filmfotograf
		Flygfotograf
		Fotograf
		Fotografassistent
		Frilansfotograf
		Industrifotograf
		Institutionsfotograf
		Kameraassistent, foto
		Kameraman, TV
		Modéfotograf
		Museifotograf
		Naturfotograf
		Nyhetsfotograf
		Porträttfotograf
		Pressfotograf
		Redigerare
		Reklamfotograf
		Reportagefotograf
		Sjukhusfotograf
		Skolfotograf
		Stillbildsfotograf
		Trickfilmsfotograf
		TV-fotograf
3432	Inredare, dekoratörer och scenografer m.fl.	AD-assistent
		Affärsdekoratör
		Assistent, AD-
		Ateljédekoratör
		Butiksinredare
		Butikskommunikatör
		Chefsdekoratör
		Dekorationschef
		Dekorationsmålare, bygg
		Dekorator, affär
		Dekorator, inredning
		Dekorator, utställning
		Dekormålare, film
		Dekormålare, teater
		Dekormålare, TV
		Filmmålare
		Färgkonsult, inredning
		Heminredare
		Heminredningskonsult
		Home staging konsult
		Home styling konsult
		Inredare, övrig
		Inredningsdesigner
		Inredningskonsulent, övrig

SSYK 2012	Yrkeskategori	Yrkesbenämning
		Inredningskonsult, övrig
		Inredningsritare
		Konsult, färg-
		Köksarkitekt
		Mässdekoratör
		Reklamdekoratör
		Scendekoratör
		Scenograf
		Scenografassistent
		Stylist, inredning
		Teaterdekoratör
		Teatermålare
		Visual merchandiser
3439	Övriga yrken inom kultur och underhållning	Akrobat
		Buktalare
		Cirkusartist
		Discjockey
		Eldslukare
		Entertainer
		Fakir
		Föreläsare
		Gycklare
		Illusionist
		Imitatör
		Inläsare
		Jonglör
		Komiker
		Konferencier
		Lindansare
		Moderator
		Nyhetsuppläsare
		Presentatör, radio, TV m.m.
		Programmannösör
		Programledare
		Programpresentatör
		Programtextare
		Programvärd
		Showartist
		Speaker
		Stand-up-komiker
		Statist
		Stuntman
		Svärdslukare
		Talboksinläsare
		Taltidningsinläsare
		Tidningsinläsare
		Trapetskonstnär
		Trollkarl
		TV-presentatör
		Variétéartist

SSYK 2012	Yrkeskategori	Yrkesbenämning
7312	Guld och silversmeder	Avsynare, guld- och silverprodukter Bijouteriarbetare Blanksticksgravör Ciselör Emaljör Gemmolog Gravör, ädelmetall Guldgravör Guldsmed Guldvaruarbetare Juvelerare Juvelfattare Silversmed Silvervaruarbetare Ädelmetalltryckare Ädelstensslipare
7319	Musikinstrumentmakare och övriga konsthantverkare	Anfångare Armaturmontör, porslin Attributmakare Avsynare, glas- och keramikprodukter Avsynare, musikinstrument Benmakare Bildekoratör Bilfolierare Blockgjutare Blåsinstrumentmakare Blästrare, glas Borstbindare, hantverk Bottenslipare, glas Degelmakare Dekorationsmålare, glas Dekorationsmålare, porslin Dekorationsmålare, skyltning Dekoratör, bil Dekoratör, fordon Dekoratör, keramik, glas Dekormålare, skyltning Dekorslipare, glas Dockmakare Dragspelsbyggare Dragspelsreparatör Drejare Emaljerare, keramik Etsare, glas Fiolbyggare Folierare Folierare, bil Folierare, fordon

SSYK 2012	Yrkeskategori	Yrkesbenämning
		Fordonsdekoratör
		Fordonsfolierare
		Formare, keramik
		Formgjutare, keramik
		Fotoetsare, glas
		Färgtryckspåläggare, porslin
		Gipsgjutare
		Gitarrbyggare
		Gitarrtekniker
		Gjutare, keramik
		Glas- och porslinsmålare
		Glasblåsare
		Glasbruksarbetare
		Glaserare, keramik
		Glasettare
		Glasgravör
		Glashyttarbetare
		Glasmålare
		Glaspolerare
		Glasskärare, glasbruk
		Glasslipare, dekor
		Glasslipare, övrig
		Glasverksarbetare
		Gravör, glas
		Gravör, metall
		Gravörtextare
		Halmvaruarbetare
		Handformare, keramik
		Handstickare
		Handvirkare
		Handvävare
		Hornvaruarbetare
		Hyttbiträde, glashytta
		Hyttmästare, glasbruk
		Hänklare
		Inbärare, glasbruk
		Intonatör
		Kakelformare
		Kantslipare, glas
		Kapselformare, porslin
		Keramikarbetare
		Keramikpressare
		Kolvblåsare
		Konsthantverkare, textil/läder
		Konsthantverkare, trä
		Korgmakare
		Korgmakeriarbetare
		Korgmöbelmakare
		Krukmakare
		Kulare, glas

SSYK 2012	Yrkeskategori	Yrkesbenämning
		Maskinformare, keramik
		Maskingravör, metall
		Modellgjutare, keramik
		Modellör, keramik
		Musikinstrumentbyggare
		Musikinstrumentmakare
		Mönsterslipare, glas
		Neonböjare
		Ocularist
		Orgelbyggare
		Orgelpipmakare
		Orgelstämmare
		Patinerare
		Penselmakare, hantverk
		Pianobyggare
		Pianostämmare
		Pianotekniker
		Planare, glas
		Planslipare, glas
		Polerare, glas
		Porlinsdekoratör
		Porlinsgjutare
		Porlinslagare
		Porlinsmålare
		Porlinsputsare
		Porlinslipare
		Porlinsstämplare
		Pressare, keramik
		Putsare, porslin
		Skyltgravör
		Skyltmålare
		Skylttillverkare, hantverk
		Skärare, glasbruk
		Slipare, glas
		Slöjdare, textil
		Slöjdare, trä
		Stansgravör
		Stränginstrumentmakare
		Stålgravör, skyltar m.m.
		Stämpelgravör
		Tegelslagare
		Textilvårdare
		Trumtekniker
		Trumtillverkare
		Träslöjdare
		Träsnidare
		Täckstickare
		Uppblåsare
		Verkmakare
		Vävare, hantverk

Definitioner

Standard för svensk näringsgrensindelning (SNI)

Standarden för svensk näringsgrensindelning, SNI, är en statistisk standard som används för att klassificera enheter som företag och arbetsställen efter deras ekonomiska aktiviteter. SNI är en viktig klassifikation för bland annat ekonomisk statistik. Den gör det möjligt att jämföra och analysera data både nationellt och internationellt samt över tid. SCB ansvarar för klassifikationen SNI, men det är Skatteverket som ansvarar för inhämtandet av SNI-koder. Det sker i samband med att företag, myndigheter och organisationer registrerar sina verksamheter hos Skatteverket. SNI ingår i ett internationellt system av klassifikationer och utgår från EU:s näringsgrensstandard NACE. Den gällande versionen av SNI benämns SNI 2007, medan motsvarande EU-version heter NACE Rev. 2.

Standard för svensk yrkesklassificering (SSYK)

Standard för svensk yrkesklassificering, SSYK, är ett system för att gruppera individers yrken eller arbetsuppgifter. SSYK används bland annat inom arbetsmarknads- och individstatistiken. Från och med 2014 redovisas yrkesuppgifter i den officiella statistiken enligt SSYK 2012. Till grund för SSYK 2012 ligger den internationella yrkesklassifikationen ISCO-08 (International Standard Classification of Occupation 2008). Syftet med ISCO är bland annat att ge en grund för internationell rapportering och jämförelser. Inplacering av ett yrke baseras på arbetsuppgift, arbetserfarenhet samt kvalifikationsnivå främst utifrån de arbetsuppgifter som utförs av en person som anställd eller egenföretagare.

Yrke samlas in från ett flertal olika källor, bland annat lönestrukturstatistiken och en enkät till arbetsgivare. Heltäckande data samlas inte in varje år, varför data från föregående år kan användas då aktuell information saknas för en person. Insamlingarna är rullande och alla företag undersöks någon gång under en period av 4–5 år. Upp till 5 yrken samlas in per person. Utifrån dessa bestäms sedan huvudsakligt yrke.²⁶

Kulturella och kreativa näringar, KKN

Kulturella och kreativa näringar är företag inom branscher som arbetar med arkitektur, bild och form, kulturarv, litteratur, press, mode, reklam, scenkonst, media och dataspel. Här ingår flera led såsom skapande, produktion, distribution, handel, bevarande, digitala tjänster med mera.

²⁶ SCB, LISA, Longitudinell integrationsdatabas för sjukförsäkrings- och arbetsmarknadsstudier.

För att göra analyser via registerdata om dessa branscher har Tillväxtverket definierat de branschkoderna som ingår i KKN. Branschkoderna utgörs av 76 SNI-koder på 5-ställig nivå.

I dessa branscher arbetar både personer som har ett kulturellt och kreativt yrke (exempelvis författare, skådespelare, designer) och personer med andra yrken (exempelvis ekonomer, tekniker, administratörer).

Kulturella och kreativa yrken

För att göra analyser via registerdata om personer med kulturella och kreativa yrken har Kreametern²⁷ definierat de SSYK-koder som ingår i KKN. Yrkeskoderna utgörs av 31 SSYK-koder på 4-ställig nivå.

Personer med dessa yrken kan arbeta både inom KKN:s branscher (exempelvis en skådespelare på en teater) eller inom andra branscher (exempelvis designer inom bilindustrin).

Registervariabler²⁸

Yrkesställning

Med yrkesställning menas en persons anknytning till arbetsmarknaden och den talar om ifall en förvärvsarbetande person är anställd, har eget aktiebolag eller enskild firma. En person som har flera olika yrkesställningar räknas som kombinator. I denna studie skiljer vi på tre olika grupper: personer som endast är anställda, personer som har eget aktiebolag eller enskild firma och personer som har både en anställning och arbetar i eget aktiebolag eller enskild firma.

Med anställd menas i den här rapporten en person med inkomst av tjänst oavsett anställningsform.

Kommuntyp

Vi delar in Sveriges kommuner i 6 olika kommuntyper enligt Tillväxtanalys kommunindelning.²⁹

²⁷ Kreametern togs fram i samverkan mellan Tillväxtverket, Kulturanalys, Tillväxtanalys, Kulturrådet och Statistiska Centralbyrån på uppdrag av regeringen.

²⁸ Källa: SCB, LISA, Longitudinell integrationsdatabas för sjukförsäkrings- och arbetsmarknadsstudier.

²⁹ I denna svenska kommun- och FA-regionindelning tillämpas samma metoder som Eurostats och OECD indelning på NUTS III nivå, vilket underlättar internationella jämförelser.

Förvärvsersättning

Förvärvsersättning beräknas som summan av kontant bruttolön, inkomst av aktiv näringsverksamhet, sjukpenning, graviditetspenning, smittbärrpenning, sjuklönegaranti, skattepliktig arbetsskadeersättning, föräldrapenning vid barns födelse eller adoption, tillfällig föräldrapenning för vård av barn, närståendepenning och rehabiliteringsersättning. Pension och a-kassa ingår inte i förvärvsersättning, men ingår däremot i den sammanräknade förvärvsinkomsten.

Utländsk bakgrund

Populationen har delats in i fyra grupper beroende på bakgrund.

- Utrikes född
- Inrikes född med två utrikesfödda föräldrar
- Inrikes född med en inrikes och en utrikes född förälder
- Inrikes född med två inrikes födda föräldrar

